

GRAUWE KIEKENDIEVEN 2024

Sinds 2000 heeft de Grauwe Kiekendief slechts 12 keer met zekerheid gebroed in Vlaanderen. In 2000 was dat in Boutersem en in Peer en in 2012 in Tongeren. Sinds 2018 broedt de Grauwe Kiekendief in of net buiten het werkingsgebied van NWG De Kerkuil en nemen wij de bescherming ter harte. Dit jaar was dus het 9de broedgeval dat opgevolgd werd door onze vereniging.

Het verhaal

Vanaf half april is het weer uitkijken naar de komst van 'onze' Grauwe Kiekendieven. Dat er nog 4 gezenderde exemplaren rondvliegen, is daar uiteraard een grote hulp bij. We verwachten een signaal van 2 mannetjes (Jelle en Arry) en 2 wijfjes (Madeleine en Mia) van zodra ze in Noord-Afrika of in Europa aankomen, want de 4G-zenders maken nauwelijks contact in Afrika.

Jelle en Mia waren de eerste om op te duiken in Spanje, op 19 april. Vier dagen later was

Arry daar ook en Madeleine kwam op 3 mei in het vizier. Deze laatste dame dook echter niet op in Spanje, maar in Portugal. Migratie is altijd een gevaarlijke periode in het leven van een trekvogel. Uitputting, illegale jacht, windmolens en zoveel meer gevaren liggen achter elke hoek op de loer. Op 22 april kregen we dan ook het laatste signaal binnen van Mia in de buurt van Zaragoza.

Jelle komt op 29 april aan in De Moeren en vliegt onmiddellijk over het perceel waar hij in 2022 gebroed had. Hij mist een handpen en is daardoor makkelijk herkenbaar. Arry komt op 3 mei aan in De Moeren. Madeleine laat De Moeren links liggen en vliegt via Brussel en Antwerpen door naar Groningen waar ze op 11 mei aankomt.

Net op die 11de mei wordt Arry gezien met een niet-geringd/gezenderd wijfje. Arry en zijn nieuwe vlam hebben een perceel gerst uitgekozen

in Alveringem. De dag erop wordt ook Jelle gezien met een vrouwtje! Hij heeft een groen blaadje kunnen versieren in De Moeren, een 2de kalenderjaar wijfje. Ook een 2de kalenderjaar mannetje wordt op dat moment gezien bij het nieuwe stelletje, maar die vliegt al snel terug richting Frankrijk.

Al snel besluiten Arry en zijn madam dat gerst hun ding niet is en vanaf 15 mei worden ze beide terug in Veurne gespot, waar ze een nestje beginnen maken in tarwe. Aangezien tarwe later gedorst wordt dan gerst, kunnen wij dit als nestbeschermers alleen maar toejuichen. Dat geeft ons namelijk een tweetal weken langer de tijd om te handelen indien nodig.

Balts en prooioverdrachten volgen elkaar de komende dagen bij beide koppels aan hoog tempo op, maar op 26 mei wordt de jonge partner van Jelle, na een hevig onweer, niet meer teruggezien. Jelle is gedoemd om de rest van het seizoen, zonder partner, rond te zwerven. Ook Madeleine heeft het in Groningen heel moeilijk en blijkt geen partner gevonden te hebben. Ze zwerft rond in Oost-Groningen en Duitsland en flirt zelfs even met de grens met Dene-marken. Op 25 juni verdween

ze van de radar om op 19 augustus terug een teken van leven te geven. Ze verbleef een kleine maand net onder Keulen waar ze klaarblijkelijk geen ontvangst had.

Alle focus ligt vanaf nu op Arry en zijn partner, maar het zal voor het koppel niet makkelijk worden. Het natte voorjaar en een daljaar voor veldmuizen maken het leven voor een slanke kiekendief niet makkelijk. Dezelfde vaststelling bereikt ons ook vanuit Groningen, bij onze partners van Grauwe Kiekendief Kenniscentrum Akkervogels (GKA). Daar hebben ze landelijk bijna evenveel paren als vorig jaar, maar het aandeel succesvolle koppels haalt vermoedelijk nauwelijks de 30%, terwijl dat vorig jaar 71% was!

Op 21 juni wordt het nest van Arry en zijn madam voor de eerste keer met de drone gecontroleerd en stellen we vast dat er 2 eitjes gelegd zijn. Dat is minder dan in Nederland waar het gemiddelde dit jaar toch nog 3 eieren is (4 eieren in 2023). Op 3 juli worden er 2 jongen vastgesteld bij een volgende controle. Voedselvluchten worden nauwkeurig in het oog gehouden en daaruit blijkt dat het merendeel van de aangebrachte prooien libellen zijn in plaats van veldmuizen. Op 9 juli wordt slechts 1 jong levend aangetroffen op het nest.

Dat jong wordt geringd en gekleurnd op 17 juli. Al bij al verkeert het jong in een vrij goede staat, maar 5 dagen later blijkt ze 60 gram afgevalen te zijn en merken we toch meerdere sporen van ondervoeding en stress. Dat kunnen we zien aan hongermaliën. Dit zijn zwakke plekken in de veren die resulteren in een opvallende

de horizontale lijn. Deze veren zijn significant minder sterk dan gezonde veren. Monitoring van voedselvluchten brengt verder aan het licht dat ook Jelle af en toe eens een prooi komt brengen voor het jong, maar toch beperkt ook dit zich voornamelijk tot libellen in plaats van muizen.

Op 21 juli wordt het adulte wijfje gevangen en gezenderd. Zij krijgt de naam Justine en kan vanaf nu mee opgevolgd worden. Op 25 juli maakt het jong haar eerste vlucht en zit ze regelmatig boven op de beschermingskooi. Extra nestbescherming is gelukkig niet nodig, er wordt pas gedorst nadat het jong al goed kan vliegen.

Op 30 juli heeft Justine het broedgebied verlaten, 2 dagen later is ook Arry vertrokken. Van hun jong is geen spoor meer. Het is ook niet gezenderd, dus zo abnormaal is dat niet, maar toch betekent de vertrekdatum van de ouders waarschijnlijk geen goed nieuws. Van wijfjes is bekend dat ze vlak na (of zelfs al vlak voor) het uitvliegen van de jongen het broedgebied verlaten. Mannetjes blijven dan nog hangen om de jongen te

voeden tot ze zelfstandig kunnen jagen. We vrezen het ergste voor het jong, maar toch hopen we dat we ooit een terugmelding krijgen van een gezond wijfje Grauwe Kiekendief met de kleuring U*P.

*Justine Huyghe
& Wim Bovens*

Stamboomnieuws Nederland:

* V3 is de zus van V2 (Arnold) uit het eerste nestje in Diksmuide 2018

* V3 heeft hier nooit gebroed, wel in Groningen

* V3 werd sinds vorig jaar niet meer gezien

* V3 heeft 2 zonen die wel teruggezien werden en ondertussen beide 5KJ zijn (JJ en JL)

* JL zonder broedsel dit jaar, zwerft rond.

* JJ heeft wel een nest

* JJ zijn wijfje is 3C

* 3C is een dochter van de bekendste grauwe kiek 1H, Abe

* Abe is de grauwe kiek van 17 jaar oud

www.grauwekiekendief.nl

foto Simon Desmet

foto: Wim Bovens